

Lahdenpohja keväällä. El

Laitialanselkä

Laitialanselkä on Vesijärven länteen työntyvä, pari kilometriä leveä ja yli viiden kilometrin pituinen lahti. Sen pohjoispuolella oleva Laitialan niemi on suosittu linturetkikohde. Laitialanselkä sijaitsee Päijänteeltä tulevien vesilintujen ja kahlaajien muuttoreitillä. Muuttoa on helpoin seurata selän länsirannalta.

Laitialanselän länsipäässä on luonnonsuojelualueena rauhoitettu lintuvesialue (Lahdenpohja) ja pohjoisrannalla reheviä, lintuvesityypisiä poukamia. Niitä kaikkia luonnehtii leveähkö järviruokokasvusto ja vaihtelevan levyiset rantaluhdat. Kauempana rannasta on alavia peltoja ja Lahdenpohjan pohjoisrannalla myös metsää. Selän eteläranta on karumpaa metsärantaa, ja ruovikkoja on vähemmän kuin pohjoisrannalla. Useimpina keväänä jäät niittävät suurimman osan etelärannan ruovikoista. Linnuillekaan ne eivät tarjoa pesimäpaikkoja samalla tavoin kuin länsiranta ja pohjoisrannan poukamat.

Laitialanselkä on lähes viidentoista neliökilometrin laajuinen, mutta koko vesialue on saaretonta ulap-

paa; saaria on vain muutama, nekin pieniä, puustoisia ja aivan mannerrannan tuntumassa. Lintuluotoja ei ole ollenkaan.

Laitialanselän rannoilla on runsaasti loma-asuntoja. Etelärantaa on rakennettu usean kilometrin pituudelta. Muille rannoille on hankala päästä, eikä niiltä useinkaan ole näkymiä selkävedelle. Pohjoisrannalla lintujen tarkkailuun parhaiten sopivat niemenkärjet ovat yksityiskäytössä. Havainnointi onnistuu vain muutamasta paikasta. Länsirannalle pystytetty lintutorni helpottaa selän läntisen osan tarkkailua.

Linnusto

Laitialanselän linnustoa luonnehtivat kosteikkolinnut ja selkävesillä viihtyvät lajit. Länsipäässä ja pohjoisrannalla pesii monipuolinen vesi- ja ruovikkolinnusto. Selkävesi on kalansyöjälintujen valtakuntaa, jossa käyvät kalastelemassa silkkiuikut, lokkilinnut sekä keskikesästä alkaen merimetso. Myöhään syksyllä lajistoon liittyy isokoskelo, parhaimmillaan jopa tuhatpäisenä parvena.

Ruovikkoisten poukamien runsaimpia lintuja ovat silkkiuikku, sinisorsa, telkkä, ruokokerttunen ja pajusirkku. Uhanalaisista vesilinnuista tavataan haapa-

na, puna- ja tukkasotka sekä nokikana. Myös laulujoutsen, kurki, kaulushaikara ja ruskosuohaukka kuuluvat pesimälajistoon. Parhaita paikkoja kosteikkolajien tarkkailuun ovat Lahdenpohjan perukka ja pohjoisrannalla Pataluodonpohja.

Lintujen muuttoa on seurattu Lahdenpohjan tornista, josta on hyvä näkyvyys selälle. Keväällä tornin edustalla lepäilee vesilintuja ja pieniä määriä kahlaajia. Näkyvä syysmuutto alkaa jo heinäkuussa, jolloin tornista on parhaimmillaan nähty satamäärin muuttavia suosirrejä, punakuireja ja mustalintukoiraita. Syyskuussa paikan ohittavat haapanoiden ja jouhisorsien parvet, syys-lokakuun vaihteessa ovat vuorossa valkoposkihanhet. Isokoskelot saapuvat useimmiten vasta marraskuussa. Selkäviedellä ruokailevia parvia näkyy jäättilanteen salliessa vielä pitkin joulukuuta. Selkä hiljenee vasta järven jäätyessä, vain varikset ja korpit jäävät kärkkymään pilkkionkijoiden jälle jättämiä kalansinttejä. Pian on taas uusi kevät, josta tuovat viestin varhaisimmat harmaalokit viikkoja ennen jäidenlähtöä.

Saapumisohje ja havainnointi

Laitialanselän lintupaikoille ajetaan samaa reittiä kuin Teräväisiin, suoraan Lahdesta ja Hollolan Salpakankaalta tultaessa valtatie 12:ta (Tampereentie) Sairakkalaan, jossa käännyttään pohjoiseen Mankiventielle (3173). Sopivia lintujentarkkailupaikkoja on Laitialanselän rannalla harvakseltaan. Kaikki ovat yleisessä käytössä olevia rantoja, joille pääsee tietä pitkin. Lahdenpohjan matala, metallirakenteinen torni on järvenrannassa perukan pienen pellon kohdalla. Matkaa kertyy vt 12:lta Mankiventietä pitkin 9,5 km. Torni näkyy tielle. Auto jätetään parkkipaikalle asfalttitiien länsipuolelle Vatajantien alussa olevan tiilisen sähkömuuntajan viereen. Kävelymatkaa tornille on 200 metriä.

Laitialan uimarannan löytää jatkamalla lintutornin kohdalta Mankiventietä pohjoiseen runsaat kaksi kilometriä. Uimarannan tienviitta on vasemmalla jyrkän mutkan kohdalla.

Laitialan niemessä on useita hyviä lintulahtia (mm. Teräväisten ja Kailanpohjan MAALI-alueet) ja laaja, lintujen suosima peltoalue. Pataluodonpohjalle pää-

Valkoposkihanhet. PK

Talkooporukkaa Lahdenpohjan kunnostustöissä kesällä 2011. El

Merimetso. PK

see kääntymällä Manskiventieltä Laitialantielle (600 m pohjoiseen uimarannan kohdalta) ja jatkamalla sitä pitkin runsaan kilometrin, kunnes tie tulee laajan peltoalueen reunaan. Pellon reunassa käännetään oikealle. Pataluodonpohjaa reunustaa pengertie, jota pitkin lintuja on helppo tarkkailla. Pelloilla liikkuu maatalouskoneita, joten auto on aina syytä jättää tien sivuun niin, ettei se häiritse muuta liikennettä.

Etelärannan katselupaikoista läntisempi on Hammonjoen suulla. Sinne kuljetaan kääntymällä Uskilan ja Manskiventien yhdistävältä Isomylyntieltä pohjoiseen Hammontielle. Ranta on kolmen kilometrin päässä. Mutkitteleva ajoreitti kannattaa tarkistaa kartalta. Itäisempi katselupaikka on Parinpellon venevalkama, jonne mennään Hollolan kirkon itäpuolelta alkavaa Särkängitietä pitkin. 1,6 kilometrin päässä erkanee länteen Rafaelinraitti. Seuraavasta tienhaarasta käännetään vasemmalle ja heti sen jälkeen rantaan oikealle.

TYYPPILAJIT Laulujoutsen, haapana, isokoskelo, merimetso, kaulushaikara, ruskosuohaukka, kalalokki

MUITA LAJEJA Valkoposkihanhi, jouhisorsa, mustalintu, kaakkuri, kuikka, punakuiri, suosirri

HARVINAISUUKSIA Jääkuikka, pikku-uikku, suula, jalohaikara, haarahaukka, pikkuhuitti, rantakurvi, heinäkurppa, leveäpyrstökihi, pikkukajava, sinipyrstö, taigauunilintu

Katselupaikkoja

Lahdenpohjan tornin pysäköinti: N 6772861 E 409313 ja N 61°04,799' E 25°19,135'

Lahdenpohjan torni: N 6772789 E 409502 ja N 61°04,763' E 25°19,348'

Laitialan uimaranta: N 6773972 E 411058 ja N 61°05,421' E 25°21,045'

Pataluodonpohja: N 6774053 E 412983 ja N 61°05,491' E 25°23,182'

Hammonpohja: N 6771759 E 411233 ja 61° 04,232' E 25° 21,301'

Parinpellon veneranta: N 6771244 E 415382 ja 61° 04,009' E 25° 25,925'

Kivistönkärki, ks. Teräväiset; Kutajoen veneranta: ks. Kirkonselkä; Laitialan pellot, ks. Kailanpohja.